

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГОРЛІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА МОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

«Затверджую»

Заступник директора з науково-педагогічної
та навчально-методичної роботи

Т. М. Марченко

2020 р.

ПРОГРАМА

комплексного екзамену

з сучасної української мови та історії української літератури

ступінь освіти	бакалавр
галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта
освітня програма	Середня освіта (Українська мова і література)
форма навчання	заочна

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Горлівський інститут іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» кафедра української філології

Програма комплексного екзамену з сучасної української мови та історії української літератури (для здобувачів IV курсу заочної форми навчання за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література) укладена відповідно до навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін та освітньо-професійної програми, затверджених вченою радою Горлівського інституту іноземних мов ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Тітова О.Б. – кандидат філологічних наук, доцент

Скляр І. О. – кандидат філологічних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри української філології
Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.

Завідувач кафедри

к.філол.н, доц. Т.М. Радіонова

Обговорено та рекомендовано Науково-методичною радою Горлівського інституту іноземних мов

Протокол № 1 від «29» серпня 2020 р.

Голова

проф. Т. М. Марченко

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Вимоги до рівня та якості навчальних досягнень здобувачів на комплексному екзамені.....	5
2. Структура іспиту.....	6
3. Зміст лінгвістичної підготовки.....	6
4. Зміст літературознавчої підготовки.....	8
5. Критерії оцінювання рівня та якості навчальних досягнень здобувачів на комплексному екзамені.....	9
5.1. Оцінювання рівня та якості навчальних досягнень здобувачів із сучасної української мови та історії української літератури.....	9
5.2. Підсумкова оцінка за екзамен.....	21
6. Зразок екзаменаційного білета.....	22
7. Рекомендована література для підготовки до комплексного екзамену	23

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Комплексний екзамен із сучасної української мови та історії української літератури має на меті визначення готовності здобувачів до здійснення професійно-методичних функцій учителя української мови та літератури загальноосвітньої школи. У межах цього екзамену перевіряється та оцінюється практична та науково-теоретична підготовка майбутніх спеціалістів з української мови та літератури, а саме: наявність наукових знань і сформованість комунікативних, планувальних та організаційних умінь, необхідних учителю української мови та літератури в його професійній діяльності.

До складання комплексного екзамену з сучасної української мови та історії української літератури допускаються здобувачі IV курсу заочної форми навчання, які повністю виконали всі вимоги навчального плану, зокрема програм навчальних дисциплін із курсу сучасної української мови (фонетики і фонології, лексики, морфеміки і словотвору, морфології, синтаксису); української діалектології, стилістики, лінгвістичного аналізу тексту, а також з історії української літератури.

Програму комплексного екзамену призначено для здобувачів, які закінчують Горлівський інститут іноземних мов за заочною формою навчання за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література).

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ТА ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ НА КОМПЛЕКСНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Випускники заочної форми навчання повинні вільно володіти державною мовою, уміти правильно реалізовувати її норми в різних видах професійно-освітньої діяльності, мати необхідний обсяг наукових знань та володіти практичними навичками, необхідними для роботи в середній школі.

Головною вимогою атестаційного іспиту до рівня теоретичних знань здобувачів є володіння ними сукупністю сучасних наукових підходів щодо здійснення комплексного аналізу мовних явищ у синхронному та діахронному аспектах.

Відповідь здобувача з теоретичних аспектів мовознавчих дисциплін повинна підтвердити достатній рівень знань щодо сучасного стану функціонування української мови і методики її навчання.

Відповідаючи на питання з теоретичних аспектів мовознавчих дисциплін, здобувач повинен повністю розкрити його зміст, виявити своє вміння визначати, систематизувати та аналізувати відповідні лінгвістичні явища; підтвердити свою методичну компетентність у сучасному лінгводидактичному процесі.

Комплексний екзамен із «Сучасної української мови та історії української літератури» має на меті перевірку й оцінку знань здобувачів із таких аспектів:

- наукове визначення мовних фактів у поняттях і термінах сучасної лінгвістики;
- різні рівні мовної системи в їхньому взаємозв'язку, внутрішньої єдності одиниць мови і категорій, ієрархічних відношень між ними;
- норми сучасної української літературної мови і вимоги до культури мови вчителя в її усній і писемній формах;
- стилістичні структури сучасної української мови, методи і прийоми лінгвістичного тлумачення тексту;
- сучасні підходи до аналізу мовних явищ, зокрема комунікативного, функційного, психолінгвістичного, соціолінгвістичного, парадигматичного тощо і їхнього значення для практики навчання української мови;
- діалектологічний поділ української мови, основні її говори та їхні особливості;
- системи теоретико-літературних визначень специфіки літератури і літературного твору, законів становлення і розвитку історико-літературного процесу;
- теоретико-літературних характеристик основних епох та етапів розвитку літературно-художньої свідомості;
- останніх наукових розвідок провідних вітчизняних літературознавців;
- розуміння літературного процесу в контексті загальноєвропейського культурно-мистецького розвитку;
- основних етапів розвитку вітчизняного літературного процесу;

- розуміння системної взаємодії різних ідейно-художніх тенденцій, напрямів, течій;

На комплексному екзамені студенти-випускники повинні продемонструвати вміння:

- застосовувати норми сучасної української літературної мови й практично володіти ними;
- вільно володіти понятійним апаратом дисциплін, оперувати термінами, що стосуються різних аспектів української мови та методики її навчання;
- спостерігати, класифікувати й систематизувати мовний матеріал за певними ознаками, науково узагальнювати факти мови й робити висновки;
- здійснювати всі види мовного аналізу (фонологічного, морфемного, словотвірного, морфологічного, синтаксичного, стилістичного тощо);
- послуговуватися лексикографічними джерелами (словниками) та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного вдосконалення знань та умінь;
- визначати характер образного мислення, естетичну значущість, неповторність літератури як явища, історично та художньо зумовленого;
- розуміти спадкоємність літературних родів і жанрів;
- розглядати літературний процес як взаємодію новаторства та традиції, усталеності й мінливості, розкривати його характерні особливості на різних щаблях розвитку;
- простежувати еволюцію основних літературних течій, напрямків і шкіл з урахуванням їх специфічних рис у різних регіонах;
- розглядати творчість видатних українських письменників у зв'язку з найкращими традиціями світової культури;
- застосувати теоретичні знання, набуті при вивченні літературознавчих дисциплін для характеристики літературних процесів, аналізу і інтерпретації літературних творів;
- вільно оперувати літературознавчими термінами та поняттями при викладанні курсу української літератури в школі.
- проводити аналіз літературних творів у жанрово-поетичному вимірі;
- працювати з першоджерелами, всіма видами літературознавчих і термінологічних словників.

2. СТРУКТУРА КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

Комплексний екзамен на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з сучасної української мови та історії української літератури містить завдання з усіх розділів сучасної української мови та історії української літератури.

Перше завдання (теоретичне питання з сучасної української літературної мови) має на меті перевірити знання студентів із фонетики, лексикології, фразеології, морфеміки й словотвору, морфології, синтаксису, стилістики й діалектології.

Друге завдання (теоретико-практичне питання з історії української літератури) має на меті перевірити знання студентів з історії української літератури від найдавніших часів до другої половини XX століття та вміння аналізувати конкретний художній твір.

Відповідаючи на поставлені питання, здобувач повинен повністю розкрити їх зміст, показати вміння визначати, систематизувати та аналізувати відповідні мовні та літературні явища.

3. ЗМІСТ ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Система голосних фонем сучасної української мови. Історичні чергування голосних.
2. Система приголосних фонем сучасної української мови. Історичні чергування приголосних.
3. Акомодативні зміни звуків. Співмірність явищ гармонійної асиміляції та редукції голосних. Асиміляція приголосних та її різновиди.
4. Дисиміляція приголосних, спрощення та подовження як явища фонетичної системи мови.
5. Системність лексичного складу мови. Синоніми та структура синонімічного ряду. Антоніми та їхнє місце в системі художніх тропів. Багатозначність і омонімія: критерії розмежування та різновиди.
6. Активна й пасивна лексика сучасної української мови. Застарілі слова та неологізми. Спеціальна та стилістично маркована лексика.
7. Фразеологія як мовознавча дисципліна. Статус стійких словосполучень у мові та їхні диференційні ознаки. Основні класифікації фразеологічних одиниць. Вияв системних зв'язків у фразеології.
8. Морфеміка у системі мовознавчих дисциплін. Поняття морфеми й морфа. Типи морфем та їхня характеристика.
9. Словотвір як розділ мовознавства. Способи словотворення в українській мові. Словотвірний аналіз слова.
10. Іменник як частина мови. Семантико-граматичні групи іменника. Граматичні категорії іменника, основні засоби їх вираження. Поділ іменників на відміни та групи.
11. Прикметник як частина мови. Загальна характеристика семантико-граматичних груп прикметників. Відмінювання прикметників. Творення ступенів порівняння.
12. Числівник у системі частин мови. Розряди числівників за значенням та будовою. Особливості відмінювання числівників.
13. Займенник в системі частин мови. Розряди займенників за значенням. Особливості правопису займенників.

14. Дієслово як частина мови. Система дієслівних форм та їхні граматичні особливості. Дієвідмінювання.
15. Прислівник як частина мови. Семантико-синтаксичні групи прислівників. Особливості правопису прислівників.
16. Аналітичні синтаксичні морфеми (службові слова) в сучасній українській мові. Вигуки. Звуконаслідувальні слова.
17. Діалектологія як наука; її зміст і завдання. Соціальні й територіальні діалекти. Літературна мова й діалекти: їх взаємовідношення і взаємовплив. Поділ української мови на наріччя й говори.
18. Художні тропи та стилістичні фігури: структура, текстові функції, сфери використання.
19. Види підрядного прислівного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування, прилягання, кореляція.
20. Формально-граматична будова двоскладного українського речення: підмет і присудок (особливості будови і семантики). Другорядні члени речення.
21. Типологія односкладних і неповних речень в українському мовознавстві.
22. Складносурядне речення: формально-граматичні типи та особливості смислових відношень між предикативними частинами. Складне безсполучникове речення.
23. Принципи класифікації складнопідрядного речення.
24. Безсполучникове складне речення. Основні підходи до його тлумачення.
25. Текст як лінгвістична категорія. Основні категорії художнього тексту.

4. ЗМІСТ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ПІДГОТОВКИ

1. Розкрийте питання: Загальна характеристика перекладного письменства, причини його виникнення, специфіка походження, значення; жанрове розмаїття. Історія перекладів Біблії українською мовою.
2. Розкрийте питання: Література Київської Русі доби монументального (XI ст.) та орнаментального (XII–XIII ст.) стилів. Загальна характеристика літературної епохи. Літературно-художні особливості «Повісті временних літ».
3. Розкрийте питання: «Слово о полку Ігоревім» як найвидатніший твір літератури Київської Русі (історія відкриття, вивчення і видання; проблема автора і визначення жанру; історична основа, зміст, композиція, провідна ідея; система образів, засоби їх зображення).
4. Розкрийте питання: Полемічна література кінця XVI – поч. XVII ст. як явище бароко. Творча спадщина письменників-полемістів із Острога. Іван Вишенський та його місце в українській полемічній літературі.

5. Розкрийте питання: Життєвий і творчий шлях Г. С. Сковороди. Провідні мотиви лірики Г. Сковороди (збірка «Сад божественних пісень»). Оригінальні та запозичені сюжети байок.
6. Розкрийте питання: Проблеми розвитку та основні здобутки української культури і літератури XVII–XVIII ст. «Енеїда» І. Котляревського як вершина української бурлескно-травестійної літератури. Особливості жанру, композиції, образна система.
7. Розкрийте питання: Розвиток нової української драматургії перших десятиліть XIX ст.: представники, жанри, стильові тенденції. Жанр, характер конфлікту, художня майстерність у творі І. Котляревського «Наталка Полтавка», роль твору у становленні нової української літератури.
8. Розкрийте питання: Український сентименталізм як ідейно-естетичне і художнє явище. Філософсько-естетична основа. Система жанрів. Найважливіші здобутки. Проблематика, образна система, специфіка викладу в повісті Г. Квітки-Основ'яненка «Маруся». Риси просвітительського реалізму і сентименталізму в творі.
9. Розкрийте питання: Романтизм як ідейно-естетичне явище. Генеза українського романтизму. Романтичні школи в Україні. Система жанрів. Найважливіші здобутки. Збірка Марка Вовчка «Народні оповідання». Проблематика, сюжетно-композиційна організація (аналіз 1–2-х творів на вибір студента).
10. Розкрийте питання: Т. Г. Шевченко як центральна постать українського літературного процесу XIX ст. Еволюція художнього стилю митця. Романтичний характер ранньої поетичної творчості Т. Г. Шевченка («Тополя», «Лілея», «Причинна» та ін.).
11. Розкрийте питання: Викривальна сила політичної поезії Т. Г. Шевченка періоду «трьох літ» («Кавказ», «Чигирине, Чигирине», «Заповіт», «Сон», «І мертвим, і живим...», «Великий льох», «Холодний Яр», «Наступила чорна хмара» та ін.).
12. Розкрийте питання: Історико-літературний процес в Україні 40–60-х рр. XIX ст. Загальні тенденції художнього розвитку. Становлення реалізму. Проблемно-тематичний обрій, жанрова специфіка твору П. Куліша «Чорна рада».
13. Розкрийте питання: Розвиток української прози в 70–90-ті рр. XIX ст., її жанрове і тематичне збагачення. Проблемно-тематичний аналіз роману Панаса Мирного «Повія».
14. Розкрийте питання: Розвиток української драматургії й театру в II половині XIX ст. Діяльність трупи «корифеїв». Жанрове розмаїття драматургії І. Карпенка-Карого. Комедія «Хазяїн»: проблематика, образна система.
15. Розкрийте питання: Тематика, жанрове багатство, джерела сюжетів драматичних творів Лесі Українки. Драматичні поеми («Одержима», «Кассандра», «Оргія»).

16. Розкрийте питання: Участь О. Кобилянської у феміністичному русі. Вплив філософії Ф. Ніцше на формування літературно-естетичних поглядів письменниці. Повісті «Людина» і «Царівна» в контексті феміністичного дискурсу. Рецепція творчості О. Кобилянської народницькою критикою (В. Щурат, І. Франко, С. Єфремов). Образи жінок-емансипанток і аристократок духу у новелістиці письменниці. Психологізм повістей.
17. Розкрийте питання: Жанрові різновиди інтелектуального роману 1920-30-х Художні виміри В. Домонтовича в оцінці літературних критиків. Інтелектуальна проза автора, її інтертекстуальність, психоаналітичний дискурс («Дівчина з ведмедиком», «Доктор Серафікус»). Науковий та художній дискурси в романізованих біографіях В. Домонтовича («Аліна й Костомаров», «Романи Куліша»).
18. Розкрийте питання: Загальні тенденції розвитку та жанрово-стильова система української художньої прози 10–30-х рр. ХХ століття. Екзистенційні проблеми у прозі В. Підмогильного («Проблема хліба», «Місто») та М. Хвильового (проблема вини і спокути в новелах «Я (Романтика)», «Мати»).
19. Розкрийте питання: Напрямки розвитку українського професійного театру 10–30-х років ХХ століття. Експериментальний театр Леся Курбаса. Жанрова розмаїтість драматургії М. Куліша. Аналіз однієї драми на вибір студента («Мина Мазайло», «Народний Малахій», «Патетична соната»).
20. Розкрийте питання: Особливості романтично-монументального стилю О. Довженка. Роздуми про джерела духовного формування людини та модернізація літературної традиції в кіноповісті «Зачарована Десна». Двоплановість образу автора. Гострота загальнолюдської та національної проблематики в кіноповісті «Україна в огні».
21. Розкрийте питання: Проблема двоколіїності розвитку української літератури у ХХ столітті. Літературний процес в еміграції: поколіннєвий, проблемно-тематичний, стильовий зрізи. Образ України у творчості письменників Мистецького Українського Руху (на прикладі романів В. Барки «Жовтий князь», У. Самчука «Марія», І. Багряного «Тигролови»).
22. Розкрийте питання: Історична зумовленість появи «шістдесятництва» в українській літературі. Світоглядні ідеї та проблематика творчості шістдесятників. Творчість Ліни Костенко в контексті художніх пошуків другої половини ХХ століття. Концепція образу поета та сенсу творчості в ліриці Ліни Костенко. Роздуми над долею митця в романі у віршах «Маруся Чурай».
23. Розкрийте питання: О. Забужко «Польові дослідження з українського сексу». Літературно-критичні дискусії навколо роману. Проблематика роману. Пошук національного героя в романі. Жінка в українському постколоніальному світі.

24. Розкрийте питання: Неомодерністичні художньо-філософські тенденції в поезії 50-х – 70-х років ХХ ст. (Нью-йоркська група, шістдесятництво, Київська поетична школа). Поетична філософія «самособоюнаповнення» та образ духовної дороги у віршах В. Стуса «Як добре те, що смерті не боюсь я», «О, земле втрачена, явися», «На колимських морозі калина».
25. Розкрийте питання: Розвиток української прози другої половини ХХ ст.: проблемно-тематичні напрями, жанрово-стильові тенденції, найяскравіші представники. Історична проза II пол. ХХ століття. Проблематика романів П. Загребельного «Євпраксія», «Роксолана», «Я, Богдан».

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ТА ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ НА КОМПЛЕКСНОМУ ЕКЗАМЕНІ

Оцінювання іспиту здійснюється на основі критеріїв, що застосовуються окремо до кожного з двох питань екзаменаційного білета:

- 1) Питання з сучасної української літературної мови
Загальна кількість балів за перше питання – 100 балів. Коефіцієнт – 0,5.
- 2) Питання з української літератури
Загальна кількість балів за друге питання – 100 балів. Коефіцієнт – 0,5.

5.1. Оцінювання рівня та якості навчальних досягнень здобувачів із сучасної української мови та історії української літератури

100 балів («відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання екзаменаційного білета;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною літературознавчою термінологією і нормами сучасної української літературної мови.

95 балів («відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання екзаменаційного білета;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;

- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною літературознавчою термінологією і нормами сучасної української літературної мови.

Допускається 1–2 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

90 балів («відмінно») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- дає ґрунтовну відповідь на питання екзаменаційного білета;
- комплексно розв'язує поставлене завдання, правильно застосовуючи отримані знання з дисципліни;
- повністю розкриває зміст матеріалу відповідно до поставленого питання чи проблеми, вправно оперуючи поняттями й термінами;
- відповідь будує послідовно і правильно;
- вільно володіє спеціальною літературознавчою термінологією і нормами сучасної української літературної мови.

Допускається 2–3 неточності у викладі матеріалу, які не призводять до помилкових висновків.

85 балів («добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- комплексно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- володіє спеціальною літературознавчою термінологією і нормами сучасної української літературної мови.

У відповіді можливі 1–2 несуттєві помилки або неточності у викладі матеріалу, які не впливають на її змістовність і термінологічну коректність.

80 балів («добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- комплексно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- точно використовує спеціальну термінологію;
- відповідає без грубих помилок.

У відповіді можливі 1–2 несуттєві помилки або неточності у викладі матеріалу, які не впливають на її змістовність і термінологічну коректність.

75 балів («добре») ставиться, якщо здобувач виявляє такі знання та вміння:

- повно розв'язує поставлені питання;
- правильно розкриває основний зміст матеріалу відповідно до поставленої проблеми;
- використовує спеціальну термінологію;
- відповідає без грубих помилок.

У відповіді можливі 3–4 помилки або неточності у викладі матеріалу, які не впливають на її змістовність і термінологічну коректність.

70 балів («задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено частково, не завжди послідовно;
- відповідь неповна, але відтворює основний зміст вивченого матеріалу;

У відповіді можливі 1-2 помилки або неточності у викладі матеріалу, які впливають на зміст питання, але докорінно не змінюють його.

65 балів («задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено частково, непослідовно;
- відповідь неповна, але відтворює основний зміст вивченого матеріалу;

У відповіді можливі 2–3 помилки або неточності у викладі матеріалу, які впливають на зміст питання, але докорінно не змінюють його.

60 балів («задовільно») ставиться, якщо:

- зміст питань викладено непослідовно, відповідь не структурована логічно;
- відповідь неповна, не відтворює повноти основного змісту вивченого матеріалу;
- у відповіді наявні неточності у використанні спеціальної термінології,

У відповіді можливі 2–3 помилки або неточності у викладі матеріалу, які суттєво впливають на зміст питання, але докорінно не змінюють його.

55 балів («незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- зміст не розкрито;
- у відповіді наявні грубі помилки у використанні спеціальної термінології,
- помилки у викладі матеріалу, які суттєво впливають на зміст питання і докорінно змінюють його.

35 балів («незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- основний зміст не розкрито;
- відсутнє володіння спеціальною термінологією;
- студент не відповідає на поставлені запитання.

0 балів («незадовільно») ставиться тоді, якщо:

- студент відмовляється відповідати на питання білета.

5.2. Підсумкова оцінка за комплексний екзамен

Підсумкова оцінка за екзамен із сучасної української мови та історії української літератури – це сума балів, набрана за відповіді, помножена на відповідні коефіцієнти.

Шкала оцінювання, що встановлена вищим навчальним закладом :

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	зараховано	A	відмінне виконання лише з незначною (мінімальною 1-2) кількістю помилок
82-89	Добре		B	вище середнього рівня з кількома помилками
75-81			C	вище середнього рівня з кількома помилками
67-74	Задовільно		D	непогано, але зі значною кількістю недоліків
60-66			E	виконання задовольняє мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	не зараховано	FX	з можливістю повторного складання
1-34			F	з обов'язковим повторним курсом

6. ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА

Державний вищий навчальний заклад «Донбаський державний педагогічний університет»
 Горлівський інститут іноземних мов
 Факультет соціальної та мовної комунікації
 Освітній рівень бакалавр
 Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
 Форма навчання заочна

КОМПЛЕКСНИЙ ЕКЗАМЕН

з «Сучасної української мови та історії української літератури»

БІЛЕТ № 12

1. Морфеміка у системі мовознавчих дисциплін. Поняття морфеми й морфа. Типи морфем та їхня характеристика.
2. Розкрийте питання: Напрямки розвитку українського професійного театру 10–30-х років ХХ століття. Експериментальний театр Леся Курбаса. Жанрова розмаїтість драматургії М. Куліша. Аналіз однієї драми на вибір студента («Мина Мазайло», «Народний Малахій», «Патетична соната»).

Затверджено на засіданні
 кафедри української філології
 протокол №2 від 09.09.2020

Завідувач кафедри _____
 Екзаменатори : _____

к. філол. н., доц. Радіонова Т. М.
 доц. Скляр І.О.
 доц. Тітова О.Б.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КОМПЛЕКСНОГО ЕКЗАМЕНУ

Сучасна українська літературна мова (фонетика й фонологія)

1. Від звука до тексту: Аналіз мовних одиниць різних рівнів / Брага І. І. та ін.; за ред. А. А. Силки. Вид 2-ге, випр. і допов. Суми : Університетська книга, 2019. 348 с.
2. Пац Л. І., Дубовик Л. І. Фонетика і фонологія сучасної української мови : теоретико-практичний комплекс. Горлівка, 2000. С. 36-37; 46-49; 58-62.
3. Сучасна українська літературна мова. Вступ. фонетика / за ред. І. К. Білодіда. К. : Наук. думка, 1969. С. 241; 261-294; 340-357.
4. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсієнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Берковець та ін.; за ред. А. К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. К. : Знання, 2013. 340 с.

Сучасна українська літературна мова (лексика й лексикологія)

1. Авксентьев Л. Г. Сучасна українська мова. Фразеологія. Харків : Вища школа, 1983. 137 с.
2. Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія, графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навчальний посібник. К.: ВЦ "Академія", 2006. 368 с.
3. Скрипник Л. Г. Фразеологія української мови. К. : Наукова думка, 1973. 280 с.
4. Сучасна українська літературна мова / за ред. А. П. Грищенка. К. : Вища школа, 1993. С. 75-96.
5. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. К. : Вища школа, 1994. С. 115-118.
6. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови : навчальний посібник. К. : Знання, 2007. 494 с.

Сучасна українська літературна мова (морфеміка і словотвір)

1. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія. Дніпропетровськ: ДДУ, 1998. 254 с.
2. Куцова Р. А. Практикум з української морфеміки та дериватології: навчальний посібник. Горлівка, 2005. 68 с.
3. Сучасна українська літературна мова / за ред. А.П.Грищенка. К. : Вища школа, 1993. 269 с.
4. Сучасна українська літературна мова / за ред. М. Я. Плющ. К. : Вища школа, 1994. 210 с.

Сучасна українська літературна мова (морфологія)

1. Безпояско О. К. Граматика української мови: Морфологія / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. К. : Либідь, 1993. 336 с.

2. Вихованець І. Р. Система відмінків української мови. К.: Наук. думка, 1987. 232 с.
 3. Горпинич В. О. Українська морфологія. Дніпропетровськ: ДДУ, 2000. 359 с.
 4. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ: ВЦ "Академія", 2004. 336 с.
 5. Жовтобрюх М. А., Кулик Б. М. Курс сучасної української літературної мови. Ч. 1. Київ : Вища шк., 1972. 402 с.
 6. Загнітко А. П. Теоретична граматики української мови. Морфологія : монографія. Донецьк: ДонДУ, 1996. 435 с.
 7. Костусяк Н. М. Категорія ступенів порівняння прикметників і прислівників. Луцьк: Ред.-вид. від. «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2001. 180 с.
 8. Кучеренко І. К. Теоретичні питання граматики української мови : морфологія. Вінниця : Поділля-2000, 2003. 464 с.
 9. Леонова М. В. Сучасна українська літературна мова : морфологія. Київ: Вища шк. 1983. 264 с.
 10. Лінгвістичний аналіз: Практикум. Навчальний посібник / За ред. Г. Р. Передрій. Київ: Академія, 2005. 280 с.
 11. Плющ М. Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. 2-е вид., доповн. Київ : Вид. дім «Слово», 2010. 327 с.
 12. Сучасна українська літературна мова / А. П. Грищенко, Л. І. Мацько, М. Я. Плющ та ін.; за ред. А. П. Грищенка. Київ: Вища шк., 1993. 366 с.
 13. Сучасна українська літературна мова: морфологія / за заг. ред. І. К. Білодіда. Київ: Наук. думка, 1969. 583 с.
 14. Сучасна українська мова / за ред. О. Д. Пономарева. Київ: Либідь, 1997. 400 с.
 15. Українська практична лексикологія, фонетика, орфографія: навч. посібник / А. П. Загнітко, Л. І. Пац, Л. І. Дубовик, О. Г. Важенина. Донецьк: ТОВ ВКФ "БАО", 2007. 240 с.
- Сучасна українська літературна мова (синтаксис)
1. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посібник. К.: Вища шк., 2005. 270 с.
 2. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: підручник. К.: Либідь, 1993. 368 с.
 3. Вихованець І. Р. Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. К.: Рад. шк., 1982. 209 с.
 4. Волох О. Т. Чемерисов М. Т., Чернов Є. І. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Вища шк., 1989. 334 с.
 5. Горяний В. Д. Односкладні речення в українській мові. К.: Рад. шк., 1983. 165 с.
 6. Грищенко А. П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові. К.: Наук. думка, 1969. 155 с.

7. Дорошенко С. І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові. Харків: Вища шк., 1980. 151 с.
8. Загнітко А. П. Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс): навч. посібник у 2-х ч. К.: ІЗМН, 1996. Ч. 1. 202 с.; Ч. 2 240 с.
9. Загнітко А. П. Теоретична граматика української мови: Синтаксис: монографія. Донецьк: ДонНУ, 2001. 662 с.
10. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. К.: Вища шк., 1986. 168 с.
11. Кадомцева Л. О. Українська мова: Синтаксис простого речення. К.: Вища шк. 1985. 178 с.
12. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. К.: Либідь. 1992. 312 с.
13. Слинко І. І. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання: навч. посібник. К.: Вища шк., 1994. 670 с.
14. Сучасна українська літературна мова: підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко [та ін.] / за ред. О. Д. Пономарева. К.: Либідь, 1997. 400 с.
15. Христіанінова Р. О. Просте речення в шкільному курсі української мови: посібник для вчителя. К.: Рад. шк., 1991. 160 с.

Стилістика української мови

1. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови. К.: Вища школа, 1978. 376 с.
2. Пономарів О. Д. Стилістика сучасної української мови. К.: Либідь, 1993. 248 с.

Діалектологія

1. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. К.: Вища школа, 1980. 245 с.
2. Дзензелівський Й. О. Конспект лекцій з курсу української діалектології: Вступні розділи. Ужгород, 1966. 265 с.
3. Дзензелівський Й. О. Конспект лекцій з курсу української діалектології. Ч.1. Фонетика. Ужгород, 1965. 316 с.
4. Жилко С. П. Нариси з діалектології української мови. К.: Рад. школа, 1996. 360 с.
5. Програма для збирання матеріалів до Лексичного атласу української мови. К.: Наук. думка, 1984. 81 с.
6. Гопштер Є. А. Українська діалектологія: навчально-методичний посібник. Горлівка: ГДПШМ, 2005. 130 с.

Історична граматики української мови граматики

1. Плющ П. П. Історія української літературної мови. К.: Вища шк., 1971. 423 с.
2. Історична граматики української мови / М. А. Жовтобрюх, О. Т. Волох [та ін.]. К.: Вища шк. 317 с.

Лінгвістичний аналіз тексту

1. Загнітко А. П. Лінгвістика тексту. Донецьк: ДонНУ, 2006. 294 с.

2. Загнітко А. П. Особливості конструювання тексту. *Український синтаксис*: у 2 ч. К., 1996. Ч.2. 186 с.
3. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту: навч. посібник. К.: Знання, 2008. 240 с.
4. Мельничайко В. Я. Лінгвістика тексту в шкільному курсі української мови. К.: Либідь, 1986. 215 с.

Історія української літератури

Основна:

1. Возняк М. Історія української літератури: У 2 кн. Львів : Світ, 1992. Т. 1. 696 с.
2. Грицай М., Микитась В., Шолом Ф. Давня українська література / за ред. М. Грицай. К. : Вища школа, 1989. 414 с.
3. Єфремов С. Історія українського письменства. К. : Femina, 1995. 686 с.
4. Білоус П. Історія української літератури XI–XVIII ст. : навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
5. Шевчук В. Муза Роксоланська. Українська література XVI–XVIII століть: У 2 кн. Кн. I: Ренесанс. Раннє бароко. К.: Либідь, 2004, 400 с.; Кн. II: Розвинене бароко. Пізнє бароко. К.: Либідь, 2005, 728 с.
6. Чижевський Д. І. Історія української літератури від початків до доби реалізму. К., 1994. С. 16–305.
7. Проблеми історії та теорії реалізму української літератури XIX – початку XX століття. К. : Наукова думка, 1991. 268 с.
8. Історія укр. літератури кінця XIX – початку XX століття / За ред. П. Хропка. К. : Вища школа, 1991. 378 с.

Додаткова:

1. Агеєва В. Українська імпресіоністична проза. К. : Вища школа, 1994. 231 с.
9. Біла А. Український літературний авангард : пошуки, стильові напрямки. Монографія. К. : Смолоскип, 2006. 464 с.
2. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація. К. : Критика, 2009. 441 с. (розділ: Модернізм поза каноном).
10. Гундорова Т. Проявлення слова. Дискурсія раннього українського модернізму. Постмодерна інтерпретація К. : Критика, 2009. 441 с.
3. Зборовська Н. Шістдесятники // Слово і час. 1999. № 1. С. 74–80.
4. Зеров М. Українське письменство XIX ст. Твори: в 2-х т. К. : Дніпро, 1990. Т 2. 568 с.
5. Когут О. Концепція новочасного месії у драмі М. Куліша «Народний Малахій» // Дивослово. 2002. № 1. С. 6–7.
6. Кононенко Т. Екзистенціальна модель творчості М. Хвильового // Молода нація. 1999. № 12. С. 80–104.
11. Куриленко І. А. Жанрова природа інтелектуального роману // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. 2008. № 798. Сер. Філологія. Вип. 53. С. 164–167.

7. Нестелеєв М. Романтична візія суїцидальних мотивів у новелістиці М. Хвильового // Слово і час. 2010. № 10. С. 23–33.
8. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. Монографія / Соломія Павличко. К. : Либідь, 1999. 447 с.
9. Пастух Т. Київська школа та її оточення. Модерні стильові течії української поезії 1960–90-х рр. Львів : Львівський національний університет імені Івана-Франка, 2010. 700 с.
10. Поліщук О. Вивчення новели М. Хвильового «Я (Романтика)» (спроба ідейно-художнього аналізу твору в єдності його змісту і форми) // Українська мова і література. 2007. № 2. С. 36–38.
11. Саєнко В. Українська класика ХХ ст.: художня своєрідність п'єси «Мина Мазайло» М. Куліша // Українська мова та література. 2001. № 20. С. 4–7.
12. Синицька Н. Характерні ознаки інтелектуальної прози // Слово і час. – 2003. №11. С.75–80.
12. Скорина Л. Інтертекстуальне прочитання комедії М. Куліша «Мина Мазайло» // Дивослово. 2011. № 2. С. 44–51.
13. Тарнашинська Л. Українське шістдесятництво. Профілі на тлі покоління. К. : Смолоскип, 2010. 632 с.
14. Хархун В. Соціалістичний канон в українській літературі: генеза, розвиток, модифікації. Монографія. Ніжин : Гідромакс, 2009. 508 с.